

**Галузева Рада при Всеукраїнському об'єднанні організацій роботодавців
«Федерація роботодавців паливно-енергетичного комплексу України»
з розробки професійних стандартів і професійних кваліфікацій
у вугільно-промисловому
комплексі**

Професійний стандарт

МПУ

(позначення стандарту)

МАШИНІСТ ПІДЗЕМНИХ УСТАНОВОК

Паспорт професійного стандарту

Основна мета виду професійної діяльності

Керування комплексом підземних установок. Спостереження за режимом роботи та технічним станом обслуговуваних машин, механізмів та іншого обладнання, виявлення й усунення дрібних несправностей установок у процесі роботи. Зчеплення-розчеплення, підкочування-відкочування завантажених і порожніх вагонеток у межах зони обслуговування. Формування й супровід рухомих складів.

Кваліфікаційний рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій - II

Вид економічної діяльності (код КВЕД ДК009: 2010):

Секція В	Добувна промисловість та розробка кар'єрів	Розділ 05	Видобування кам'яного і бурого вугілля	Група 05.1 Клас 05.10	Видобування кам'яного вугілля
-------------	--	--------------	--	---------------------------------	-------------------------------------

Назва професійної діяльності (код КП ДК 003: 2010):

Розділ	Підрозділ	Підклас
8	83	833
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	Водії та робітники з обслуговування пересувної техніки та установок	Робітники, що обслуговують сільськогосподарські та інші пересувні установки

Узагальнена професія: нема

Професія (назва та код КП ДК 003: 2010): **Машиніст підземних установок 8333 (14010 5)**

Вимоги до державної сертифікації: підлягає сертифікації

Назви типових посад:

Освітньо-кваліфікаційний рівень: Кваліфікований робітник Машиніст підземних установок	2-3 розряди	Без вимог до стажу роботи	Кваліфікаційна атестація: - виконання кваліфікаційної пробної роботи - тестування з теоретичного курсу
--	----------------	---------------------------	--

1. Загальна інформація з професії

1.1. Місце в структурі виробничого підприємства

Підпорядковується:

- гірничому майстру;
- механіку;
- начальнику дільниці.

Працює під керівництвом:

- бригадира;
- ланкового.

Може ставити завдання:

- учневі,
- стажисту.

1.2. Місце роботи (цех, дільниця)

Насосні установки, скреперні та маневрові лебідки, перекидачі, стрічкові та скребкові конвеєри, живильники, перевантажувачі, пристрої для механічного очищення вагонеток та інші аналогічні машини й механізми.

Дільниці:

- підготовчі;
- видобувні;
- конвеєрного транспорту;
- шахтного транспорту;
- водовідливів та осушення.

Виробки:

- капітальні;
- дільничні;
- прилеглі до очисних вибоїв;
- білястовбурного двору;
- вентиляційні;
- транспортні;
- головного та допоміжного водовідливу;
- камери.

1.3. Умови праці

Робота під землею

Режим роботи: 4-змінний по 6 годин.

Входить до складу: бригади, ланки.

1.4. Шкідливі умови праці

- підземні умови праці;
- шум;
- вібрація;
- запиленість повітря;
- порушення температурного режиму.

1.5. Засоби індивідуального захисту

- рукавиці;
- окуляри;
- саморятівник;
- протипиловий респіратор;
- бервуха;
- спецодяг;
- спецвзуття;
- каска;
- перев'язувальний пакет.

2. Вимоги до працівника

2.1. Формальні вимоги

Стать: чоловіча

Вік: 18 років і старше

Освіта: базова середня освіта

2.2. Психофізіологічні особливості

- уважність;
- зорова і слухова пам'ять;
- стресостійкість;
- орієнтація в замкнутому просторі.
- фізична витривалість і сила;
- швидка реакція на аварійні сигнали.

2.3. Документи, що підтверджують кваліфікацію

Свідоцтво за професією «Машиніст підземних установок»

2.4. Особливі умови допуску до самостійної роботи

До самостійної роботи допускаються працівники, які:

- пройшли медичний огляд і придатні за станом здоров'я;
- мають відповідні професійну освіту і свідоцтво за професією;
- пройшли інструктажі з безпечного виконання робіт;
- пройшли стажування (під час переходу з дільниці на дільницю), строк стажування визначає керівник підрозділу, але не менше 3-х робочих змін.

3. Навчання та професійне зростання

3.1. Навчання

Професійне навчання проводиться у таких формах: підготовка, підвищення кваліфікації.

Підготовка

На розряд		Умови допуску до навчання	Умови присвоєння розряду
Учень	Робітник 2–3 розряду	Наявність базової середньої освіти	Виконання кваліфікаційної пробної роботи Складання іспитів шляхом тестування

Підвищення кваліфікації без підвищення розряду

Проходить на виробництві обов'язкове підвищення кваліфікації в межах професії без підвищення розряду з періодичністю 1 раз на 5 років.

Спеціальне навчання

Щорічне спеціальне навчання з питань охорони праці.

Під час виконання робіт підношувача вибухових матеріалів, помічника майстра-підричника потрібне додаткове навчання на курсах цільового призначення й інструктаж та одержання згоди на виконання робіт органу внутрішніх справ.

3.2. Професійне зростання

Працівник може пройти перепідготовку за професіями:

Професія	Умови допуску до навчання	Форма навчання
Майстер-підричник	Досвід підземних робіт не менше 2 років	Із відривом від виробництва
Гірник очисного вибою	Досвід роботи МПУ (тарифікація за 3 розрядом) не менше 1 року	
Прохідник		
Електрослюсар підземний		

4. Нормативна база діяльності

4.1. Нормативні документи, що регулюють діяльність

- Правила безпеки у вугільних шахтах;
- Правила безпеки під час поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення;
- Правила технічної експлуатації вугільних шахт;
- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників — Добувна промисловість — частина 1, Краматорськ 2010 р.;
- Система управління охороною праці на підприємстві;
- Відомчі та корпоративні накази й інструкції з техніки безпеки, охорони праці та технології виконання робіт;
- Інструкції з експлуатації технологічного обладнання;
- Правила внутрішнього трудового розпорядку;
- Стандарти, стандартні положення та інші нормативні матеріали, що забезпечують професійну діяльність.

4.2. Умови зайнятості, рівень соціального захисту

Робота: 30 годин на тиждень

Відпустка: основна - 30 календарних днів, додаткова – згідно з умовами підприємства.

Соціальні гарантії зафіксовані в Колективному договорі підприємства.

5. Перелік кластерів трудових функцій

Спеціальні трудові функції

Код Кластера	Код трудової функції	Найменування	розряд
			2–3
МПУ-1		Виконання робіт на конвеєрному транспорті	+
	МПУ-1.1	Керування стрічковими конвеєрами, перевантажувачами; їх обслуговування	+
	МПУ-1.2	Керування скребковими конвеєрами, перевантажувачами; їх обслуговування	+
МПУ-2		Виконання робіт на водовідливних установках	+
МПУ-3		Виконання робіт на вантажно-розвантажувальних пунктах	+
	МПУ-3.1	Керування перекидачами, пристроями для очищення вагонеток, штовхачами; їх обслуговування	+
	МПУ-3.2	Обслуговування вантажно-перевантажувальних пунктів: бункери, живильники	+
	МПУ-3.3	Формування рухомого складу. Встановлення вагонеток, які зійшли з рейок	+
МПУ-4		Виконання робіт за допомогою лебідок	+
	МПУ-4.1	Керування скреперними лебідками; їх обслуговування	+
	МПУ-4.2	Керування маневровими, тяговими й допоміжними лебідками; їх обслуговування	+
	МПУ-4.3	Експлуатація доріг канатних нагрунтових	+

Наскрізні трудові функції

Код Кластера	Код трудової функції	Найменування	розряд
			2–3
СФ-1		Дотримання норм і правил з охорони праці та промислової безпеки	+
	СФ-1.1	Дотримання правил безпеки у вугільних шахтах	+
	СФ-1.2	Дотримання заходів пожежної безпеки, пилогазового режиму та правил поведінки в разі аварії	+
	СФ-1.3	Дотримання законодавчих і внутрішньокорпоративних вимог з охорони праці та промислової безпеки	+
	СФ-1.4	Дотримання вимог Положення про табельний облік, нарядну систему і правил внутрішнього трудового розпорядку	+
СФ-2		Надання першої долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадків	+

6. Опис трудових функцій

МПУ-1.1

Керування стрічковими конвеєрами, перевантажувачами; їх обслуговування

Основні трудові дії:

- перевірка та обслуговування обладнання;
- ведення Журналу приймання-здавання зміни та технічної документації;
- керування роботою й контроль технічного стану;
- усунення дрібних несправностей у процесі роботи;
- участь у ремонті;
- роботи з використанням засобів малої механізації;
- вибирання з конвеєра сторонніх предметів, їх складування;
- зачищення місць перевантаження від просипів і налипань гірничої маси;
- контроль навантаження вугілля у вагонетки;
- зчеплення-розчеплення, підкочування-відкочування завантажених і порожніх вагонеток у зоні обслуговування машин і механізмів;
- контроль засобів протипожежного захисту стрічкового конвеєра.

Знання, необхідні для виконання трудових функцій:

- будова та правила безпечної експлуатації стрічкового конвеєра;
- системи сигналізації та правила подавання сигналів під час експлуатації стрічкового конвеєра;
- способи виявлення та усунення несправностей у роботі стрічкового конвеєра;
- призначення і принцип дії пускової, контрольно-вимірювальної й керівної апаратури;
- карта змащення стрічкового конвеєра;
- будова заземлення конвеєра;
- вимоги техніки безпеки під час виконання робіт;
- вимоги пожежної безпеки під час експлуатації стрічкового конвеєра;
- основи ощадливого виробництва.

Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:

- контроль технічного стану у процесі експлуатації;
- керування стрічковим конвеєром, перевантажувачем, електропусковою апаратурою;
- визначення несправностей конвеєра за зміною звукових, температурних і візуальних характеристик;
- роботи з використанням засобів малої механізації;
- усунення несправностей стрічкових конвеєрів у процесі роботи конвеєра;
- ремонт стрічкових конвеєрів;
- дотримання вимог пожежної безпеки під час експлуатації стрічкового конвеєра;
- дотримання вимог техніки безпеки охорони праці під час виконання робіт.

Необхідні матеріали

Необхідні інструменти

Необхідне обладнання

змащувальний матеріал, робоча рідина гідромуфти конвеєра, скоби для стикування стрічки, болти, конвеєрна стрічка	гайкові ключі, слюсарний молоток, бияк, лопата, лом, ніж, зубило, ковадло, лійка	пристрій для склепування-різання конвеєрної стрічки, талі ручні, гайковерти, знімачі, мультиплікатори
--	--	---

МПУ-1.2 Керування скребковими конвеєрами, перевантажувачами; їх обслуговування

Основні трудові дії:

- перевірка та обслуговування обладнання;
- ведення Журналу приймання-здавання зміни та технічної документації;
- керування роботою й контроль технічного стану конвеєра;
- усунення дрібних несправностей у процесі роботи;
- участь у ремонті;
- вибирання з конвеєра сторонніх предметів, їх складування;
- зачищення місць перевантаження від просипів і налипань гірничої маси;
- контроль навантаження вугілля у вагонетки;
- зчеплення-розчеплення, підкочування-відкочування завантажених і порожніх вагонеток у зоні обслуговування машин і механізмів.

Знання, необхідні для виконання трудових функцій:

- будова і правила технічної експлуатації скребкового конвеєра;
- системи сигналізації та правила подавання сигналів під час експлуатації конвеєра;
- способи виявлення й усунення несправностей у роботі скребкового конвеєра;
- принцип дії і призначення пускової, контрольно-вимірювальної й керівної апаратури;
- карта змащення скребкового конвеєра;
- схема й будова заземлення конвеєра;
- вимоги техніки безпеки під час виконання робіт;
- основи ощадливого виробництва.

Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:

- керування скребковими конвеєрами;
- складання й монтаж тягового ланцюга;
- визначення несправностей скребкового конвеєра зі зміни звукових, температурних і візуальних характеристик;
- усунення несправностей скребкових конвеєрів у процесі роботи;
- ремонт скребкових конвеєрів;
- роботи з використанням засобів малої механізації;
- дотримання вимог техніки безпеки та охорони праці під час виконання робіт.

Необхідні матеріали	Необхідні інструменти	Необхідне обладнання
змащувальний матеріал, робоча рідина гідромуфти конвеєра, сполучні ланки	гайкові ключі, слюсарний молоток, бияк, лопата, лом, зубило, лійка	гайковерти, талі ручні, домкра знімачі, мультиплікатори

ланцюга, скребки, болти, гайки, шайби, відрізки скребкового ланцюга			
МПУ- 2	Виконання робіт на водовідливних установках		
Основні трудові дії: - перевірка та обслуговування обладнання; - ведення Журналу приймання-здавання зміни та технічної документації; - керування роботою й контроль технічного стану водовідливних установок; - усунення дрібних несправностей у процесі роботи; - участь у ремонті; - облік часу роботи насосів упродовж зміни/діб. Знання, необхідні для виконання трудових функцій: - будова і правила технічної експлуатації насосів; - система сигналізації; - способи виявлення та усунення несправностей; - принцип дії і призначення пускової, контрольно-вимірювальної й керівної апаратури; - карта змащення насосних агрегатів; - схема й будова заземлення насосних установок; - схеми і способи заливання насоса водою; - правила експлуатації засобів малої механізації; - вимоги техніки безпеки під час виконання робіт; - основи ощадливого виробництва. Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій: - керування насосними установками; - визначення несправностей насосних установок за зміною звукових, температурних і візуальних характеристик; - усунення несправностей насосних установок у процесі роботи; - ремонт насосних установок; - роботи з використанням засобів малої механізації; - дотримання вимог техніки безпеки та охорони праці під час виконання робіт.			
Необхідні матеріали	Необхідні інструменти	Необхідне обладнання	
змащувальний матеріал, зацілювальне набиття, розвантажувальні диски, з'єднувальні пальці, підшипники	гайкові ключі, молот, лом, слюсарний молоток, зубило, напилек, ємності для заливання насосів водою	домкрати, талі ручні, знімачі, мультиплікатори	
МПУ-3.1	Керування перекидачами, пристроями для очищення вагонеток, штовхачами; їх обслуговування		

Основні трудові дії:

- перевірка та обслуговування обладнання;
- ведення Журналу приймання-здавання зміни та технічної документації;
- керування роботою й контроль технічного стану;
- усунення дрібних несправностей у процесі роботи;
- участь у ремонті;
- зачищення рейкової колії й котків перекидача від просипів гірничої маси;
- облік перевантажуваної гірничої маси упродовж зміни;
- очищення вагонеток і обслуговуваного обладнання від налипань гірничої маси;
- зчеплення-розчеплення, підкочування-відкочування завантажених і порожніх вагонеток у зоні обслуговування.

Знання, необхідні для виконання трудових функцій:

- будова і правила технічної експлуатації;
- технологічний процес виконання робіт на розвантажувальному пункті;
- системи сигналізації;
- способи виявлення й усунення несправностей у роботі перекидача, штовхача;
- принцип дії і призначення пускової й керівної апаратури;
- карта змащення перекидача;
- схема й будова заземлення розвантажувального пункту;
- вимоги техніки безпеки під час виконання робіт;
- основи ощадливого виробництва.

Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:

- керування перекидачами, штовхачами, пристроями очищення вагонеток;
- визначення несправностей обладнання розвантажувального пункту за зміною звукових, температурних і візуальних характеристик;
- усунення несправностей обладнання розвантажувального пункту у процесі роботи;
- ремонт обладнання розвантажувального пункту;
- роботи з використанням засобів малої механізації;
- дотримання вимог техніки безпеки та охорони праці під час виконання робіт.

Необхідні матеріали	Необхідні інструменти	Необхідне обладнання
змащувальний матеріал, болти, гайки, шайби, підшипники, відрізки втулково-роликового ланцюга	гайкові ключі, молот, лом, слюсарний молоток, зубило, лопата	домкрати, талі ручні, знімачі

МПУ-3.2**Обслуговування вантажно-перевантажувальних пунктів: бункери, живильники****Основні трудові дії:**

- перевірка та обслуговування обладнання;

- ведення Журналу приймання-здавання зміни та технічної документації;
- керування роботою й контроль технічного стану обладнання вантажно-перевантажувальних пунктів;
- усунення дрібних несправностей у процесі роботи;
- участь у ремонті;
- зачищення місця роботи від просипів гірничої маси;
- очищення обслуговуваного обладнання від налипань гірничої маси.

Знання, необхідні для виконання трудових функцій:

- будова і правила технічної експлуатації живильників;
- технологічний процес виконання робіт;
- системи сигналізації під час виконання робіт;
- способи виявлення й усунення несправностей у роботі обслуговуваного обладнання;
- вимоги техніки безпеки під час виконання робіт;
- основи ощадливого виробництва.

Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:

- керування живильниками й обслуговування живильників;
- визначення несправностей живильників за зміною звукових і візуальних характеристик;
- роботи з усунення дрібних несправностей живильників у процесі роботи;
- роботи з використанням засобів малої механізації;
- дотримання вимог техніки безпеки та охорони праці під час виконання робіт.

Необхідні матеріали	Необхідні інструменти	Необхідне обладнання
змащувальний матеріал, підшипники, ролики, котки, пластини	гайкові ключі, молот, лом, слюсарний молоток, зубило, лопата	домкрати, талі ручні, знімачі

МПУ-3.3

Формування рухомого складу. Встановлення вагонеток, які зійшли з рейок

Основні трудові дії:

- перевірка стану стрілочних переводів;
- огляд стану вагонеток;
- зчеплення-розчеплення, підкочування-відкочування завантажених і порожніх вагонеток і транспортних візків вручну, за допомогою лебідок, штовхачів;
- підготовка вантажу й обладнання до вантаження і транспортування;
- керування запобіжними бар'єрами й бар'єрами-уловлювачами вагонеток;
- спостереження за рухом потяга на обслуговуваній ділянці;
- поставлення на рейки рухомого складу у присутності ІТП ділянки шахтного транспорту та відповідно до «Інструкції з безпечного поставлення шахтного рухомого складу на рейки».

Знання, необхідні для виконання трудових функцій:

- технологічний паспорт виконання робіт на приймально-відправних майданчиках;

- типи, будова, призначення транспортних засобів, зчіпних пристроїв;
- будова, правила експлуатації та порядок утримання колій і стрілочних переводів;
- правила встановлення колійних сигналів;
- правила подавання звукових сигналів;
- правила регулювання руху потягів;
- правила зчеплення-розчеплення вагонеток;
- будова домкратів, самоставів, витягальних пристосувань, призначених для поставлення рухомого складу на рейки;
- технічні регламенти, інструкції з виконання робіт;
- вимоги техніки безпеки під час виконання робіт;
- основи ощадливого виробництва.

Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:

- візуальна перевірка справності вагонеток, рейкового колії, стрілочних переводів;
- перевірка справності та надійності кріплення лебідок, працездатності засобів захисту, сигналізації, відсутності перешкод на шляху руху каната;
- візуальне визначення стану гірничої виробки в місці виконання робіт;
- керування лебідками, штовхачами, запобіжними бар'єрами й бар'єрами-уловлювачами вагонеток;
- встановлення колійних підкладнів;
- зчеплення-розчеплення рухомого складу;
- дотримання правил експлуатації та порядку утримання стрілочних переводів;
- дотримання правил встановлення колійних сигналів, подавання звукових сигналів;
- застосування наявних способів і пристосувань для поставлення рухомого складу на колію;
- дотримання вимог техніки безпеки та охорони праці під час виконання робіт.

Необхідні матеріали	Необхідні інструменти	Необхідне обладнання
дерев'яний брус, довгий зчеп, канат, шпали, рейки, бренталі, підкладки, накладки, болти, гайки	гак для зчеплення-розчеплення вагонеток	колійні підкладні, переносні засоби світлової сигналізації, стропи, домкрати, талі ручні, переносні бар'єри, самостави

МПУ-4.1

Керування скреперними лебідками; їх обслуговування

Основні трудові дії:

- перевірка та обслуговування обладнання канатної відкатки;
- ведення Журналу приймання-здавання зміни та технічної документації;
- керування роботою й контроль технічного стану скреперної лебідки під час виконання технологічних операцій;
- дроблення й перекидання гірничої маси для навантаження;
- пересування скреперних лебідок і закріплення їх на новому місці;
- усунення дрібних несправностей у процесі роботи;

- участь у ремонті лебідки й заміні каната лебідки;
- зачищення робочого місця від просипів і налипань гірничої маси;
- зчеплення-розчеплення, підкочування-відкочування завантажених і порожніх вагонеток у зоні обслуговування;
- здійснення контролю за світловою і звуковою сигналізаціями.

Знання, необхідні для виконання трудових функцій:

- будова і правила технічної експлуатації скреперної лебідки;
- принцип дії і призначення пускової й керівної апаратури;
- технологічний процес виконання робіт;
- система сигналізації під час роботи скреперної лебідки;
- способи виявлення й усунення дрібних несправностей у роботі скреперної лебідки;
- будова заземлення скреперної лебідки;
- вимоги техніки безпеки під час виконання робіт;
- основи ощадливого виробництва.

Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:

- керування скреперною лебідкою;
- визначення несправностей скреперної лебідки за зміною звукових, температурних і візуальних характеристик;
- усунення несправностей скреперної лебідки;
- ремонт скреперної лебідки;
- роботи із кріплення лебідки згідно з паспортом;
- роботи з використанням засобів малої механізації;
- дотримання вимог техніки безпеки та охорони праці під час виконання робіт.

Необхідні матеріали	Необхідні інструменти	Необхідне обладнання
змащувальний матеріал, фрикційні накладки гальмівних пристроїв лебідки, канат, болти, відрізки ланцюга, осі для обвідного блока, з'єднання заземлювальних пристроїв	гайкові ключі, молот, лом, слюсарний молоток, зубило, лопата	обвідні блоки, талі ручні, домкрати

МПУ-4.2

Керування маневровими, тяговими й допоміжними лебідками; їх обслуговування

Основні трудові дії:

- перевірка та обслуговування обладнання канатної відкатки;
- ведення Журналу приймання-здавання зміни та технічної документації;
- керування роботою й контроль технічного стану лебідок під час виконання технологічних операцій;
- дроблення гірничої маси для навантаження;
- вибирання з вагонеток сторонніх предметів, складування їх;

- пересування лебідок і закріплення їх на новому місці;
- усунення дрібних несправностей у процесі роботи;
- участь у ремонті обладнання лебідки й заміні канату лебідки;
- зачищення робочого місця від просипів і налипань гірничої маси;
- зчеплення-розчеплення, підкочування-відкочування завантажених і порожніх вагонеток у зоні обслуговування машин і механізмів;
- здійснення контролю за світловою і звуковою сигналізаціями.

Знання, необхідні для виконання трудових функцій:

- будова і правила технічної експлуатації маневрової, тягової, допоміжної лебідок;
- принцип дії і призначення пускової й керівної апаратури;
- технологічний процес виконання робіт;
- система сигналізації під час роботи маневрової, тягової й допоміжної лебідок;
- способи виявлення та усунення несправностей у роботі маневрової, тягової й допоміжної лебідок;
- схеми й будова заземлення маневрової, тягової й допоміжної лебідок;
- вимоги техніки безпеки під час виконання робіт;
- основи ощадливого виробництва.

Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:

- керування маневровою, тяговою, допоміжною лебідками;
- визначення несправностей лебідок за зміною звукових, температурних і візуальних характеристик;
- усунення несправностей лебідок;
- ремонт лебідок;
- роботи із кріплення лебідки згідно з паспортом;
- роботи з використанням засобів малої механізації;
- дотримання вимог техніки безпеки та охорони праці під час виконання робіт.

Необхідні матеріали	Необхідні інструменти	Необхідне обладнання
змащувальний матеріал, канат, болти, осі, відрізки ланцюга, сполучні ланки, фрикційні накладки гальмівних пристроїв лебідки	гайкові ключі, молот, лом, слюсарний молоток, зубило, лопата	обвідні блоки, талі ручні, домкрати

МПУ-4.3

Експлуатація доріг канатних нагрунтових

Основні трудові дії:

- перевірка та обслуговування обладнання канатної нагрунтової дороги;
- ведення Журналу приймання-здавання зміни та технічної документації;
- керування роботою й контроль технічного стану обладнання дороги під час виконання технологічних операцій;
- усунення дрібних несправностей у процесі роботи;

- участь у ремонті обладнання канатної нагрунтової дороги й заміні канату;
- зачищення обладнання від налипань гірничої маси;
- зчеплення-розчеплення, підкочування-відкочування завантажених і порожніх вагонеток у зоні обслуговування;
- здійснення контролю за світловою і звуковою сигналізаціями.

Знання, необхідні для виконання трудових функцій:

- будова і правила технічної експлуатації канатної нагрунтової дороги;
- принцип дії і призначення пускової й керівної апаратури;
- технологічний паспорт виконання робіт;
- система сигналізації під час керування дорогою нагрунтовою канатною;
- схеми й будова заземлення приводної станції дороги канатної нагрунтової;
- вимоги техніки безпеки під час виконання робіт;
- основи ощадливого виробництва.

Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:

- керування дорогою канатною нагрунтовою;
- визначення несправностей обладнання дороги канатної нагрунтової за зміною звукових, температурних і візуальних характеристик;
- усунення несправностей;
- виконання ремонту обладнання дороги;
- роботи з використанням засобів малої механізації;
- дотримання вимог техніки безпеки та охорони праці під час виконання робіт.

Необхідні матеріали	Необхідні інструменти	Необхідне обладнання
змащувальний матеріал, канат, болти, осі, відрізки ланцюга, сполучні ланки	гайкові ключі, молот, лом, слюсарний молоток, зубило, лопата	обвідні блоки, талі ручні, домкрати

СФ-1.1	Дотримання правил безпеки у вугільних шахтах
Знання, необхідні для виконання трудових функцій: ■ вимоги безпеки, які висуваються до Машиніста підземних установок (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком роботи, вимоги безпеки під час роботи, вимоги безпеки в аварійних ситуаціях, вимоги безпеки після закінчення роботи, основні небезпечні та шкідливі виробничі чинники на виробництві, безпечна організація роботи й утримання робочого місця); ■ вимоги щодо застосування, утримання і зберігання спецодягу, спецвзуття та ЗІЗ; ■ вимоги законодавства в галузі охорони довкілля; ■ заходи електробезпеки. Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій: ■ застосування безпечних прийомів праці під час виконання технологічних операцій, експлуатації машин, механізмів, обладнання та інших засобів виробництва, роботи з електрообладнанням; ■ безпечне виконання операцій відповідно до технологічних карт; ■ дії в аварійних ситуаціях відповідно до Плану ліквідації аварій; ■ поведінка в небезпечних умовах; ■ турбота про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я людей навколо у процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства; ■ дотримання вимог професійного стандарту.	
СФ-1.2	Дотримання заходів пожежної безпеки, пилогазового режиму
Знання, необхідні для виконання трудових функцій: ■ вимоги Правил пожежної безпеки та інструкцій із пожежної безпеки; ■ положення пилогазового режиму; ■ позиції Плану ліквідації аварій. Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій: ■ дії під час пожежі; ■ використання первинних засобів пожежогасіння; ■ дії в аварійних ситуаціях відповідно до Плану ліквідації аварій; ■ поведінка в небезпечних умовах.	
СФ-1.3	Дотримання законодавчих і внутрішньокорпоративних вимог з охорони праці та промислової безпеки
Знання, необхідні для виконання трудових функцій: ■ Закон України «Про охорону праці»; ■ вимоги законодавчих актів і внутрішньокорпоративних Положень (Процедур) з охорони праці та промислової безпеки; ■ положення інструкції з охорони праці за професією; Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:	

	▪ виконання своїх обов'язків відповідно до інструкції з охорони праці за професією; ▪ виконання положень Закону України про охорону праці та вимог внутрішньокорпоративних Положень (Процедур) з охорони праці та промислової безпеки.
СФ-1.4	Дотримання вимог Положення про табельний облік, нарядну систему і правил внутрішнього трудового розпорядку
<i>Знання, необхідні для виконання трудових функцій:</i> ▪ положення про нарядну систему; ▪ правила внутрішнього трудового розпорядку; ▪ вимоги табельного режиму; ▪ положення колективного договору підприємства. ▪ маршрут прямування на роботу і з роботи. <i>Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:</i> ▪ виконання вимог трудової дисципліни та регламенту виконання робіт; ▪ узгодження спільних робіт з іншими працівниками.	
СФ- 2	Надання першої долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадків
<i>Знання, необхідні для виконання трудових функцій:</i> ▪ правила і прийоми надання першої долікарської допомоги потерпілим у разі аварії, нещасного випадку або гострого захворювання; ▪ місце знаходження засобів для надання першої долікарської допомоги (аптечок, шин, носилок); ▪ укомплектованість і термін придатності препаратів, що є в аптечці. <i>Вміння та навички, необхідні для виконання трудових функцій:</i> ▪ визначення характеру ушкоджень і ступеня загрози здоров'ю та життю потерпілих у разі нещасних випадків; ▪ надання першої медичної допомоги в разі різних видів травм (ураження електричним струмом, поранення, вивиху, переломів, зупинки кровотечі, опіків тощо); ▪ перенесення постраждалих від місця нещасного випадку до стовбура.	

7. Основні терміни

Вид трудової діяльності – набір трудових функцій, які виконуються в межах професії.

Висококваліфіковані працівники – працівники підприємства, що володіють винятковими навичками, вміннями та знаннями з професії (виду трудової діяльності).

Кваліфікація – готовність працівника до якісного виконання конкретних функцій у межах певного виду трудової діяльності. Також – формальний результат освоєння професійних компетенцій (у вигляді посвідчення), що відповідають вимогам до виконання трудової діяльності в межах професії (вимог професійного стандарту).

Кваліфікаційний розряд (рівень) – сукупність вимог до професійних компетенцій працівників, що диференціюються за параметрами складності, нестандартності трудових дій, відповідальності і самостійності.

Кластер трудових функцій – структурний елемент професійного стандарту, який є цілісною, завершеною і значущою для цього виду трудової діяльності функцією. Може складатися з набору трудових дій або інших трудових функцій.

Професійний стандарт – затверджені в установленому порядку вимоги до кваліфікації працівників, їх компетентностей, що визначаються роботодавцями і слугують основою для формування професійних кваліфікацій. Професійні стандарти описують вимоги до виконання працівниками трудових функцій (задачі професійної діяльності) та необхідні для цього здатності (компетентності).

Професійний стандарт використовується для:

- добору персоналу на підприємство;
- проведення оцінювання кваліфікації працівників підприємства, а також випускників закладів професійної освіти;
- формування навчальних програм усіх рівнів професійного навчання персоналу на виробництві, а також для розробки навчально-методичних матеріалів до цих програм;
- вирішення широкого кола завдань у галузі управління персоналом (розробки стандартів підприємства, систем мотивації та стимулювання персоналу, посадових інструкцій; тарифікації посад; відбору, добору та атестації персоналу, планування кар'єри);
- проведення процедур стандартизації й уніфікації в межах галузі професійної діяльності (встановлення і підтримання єдиних вимог до змісту і якості професійної діяльності, упорядкування видів трудової діяльності тощо).

Сфера професійної діяльності (вид економічної діяльності) – сукупність видів трудової діяльності, що має загальну інтеграційну основу і передбачає схожий набір професійних компетенцій для їх виконання. Є об'єктом класифікації «Класифікатора видів економічної діяльності» (КВЕД 009:2010).

Підприємство – виробниче підприємство.

Працівник (співробітник) організації – особа, яка обіймає будь-яку одиницю в штатному розкладі організації або виконує певні види робіт в організації поза штатним розкладом.

Трудова дія – найпростіша (елементарна) виробнича операція, що виконується працівником для реалізації своєї трудової функції.

Трудова функція – це система трудових дій, обумовлена технологічним процесом. Трудові функції поділяються на:

- спеціальні – специфічні для певної професії;
- загальні (наскрізні) – єдині для галузі професійної діяльності.

Умови праці – сукупність чинників виробничого середовища і трудового процесу, що впливають на працездатність і здоров'я працівника (тривалість зміни, додаткова відпустка, запиленість, шум, вібрація, електромагнітне випромінювання, робота на висоті).

8. Технічні характеристики стандарту

8.1. Розробники професійного стандарту:

Керівник експертної групи

Начальник відділу з навчання Департаменту з управління персоналом вугледобичі ДТЕК	Гасіс Н.М.
--	------------

Учасники експертної групи

Начальник відділу з забійного устаткування Департаменту з енергомеханічного забезпечення	Гнатенко Д.А.
Менеджер відділу з шахтного транспорту Департаменту з виробництва	Черевань В.І.
Директор ОП «Учбово - курсовий комбінат» ТОВ «ДТЕК Ровенькіантрацит»	Лілікович В.І.
Директор ОП «Центр підготовки кадрів» ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	Епштейн О. Б.
В.о. керівника Філії «Учбово - курсовий комбінат» ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	Дичко Ю.В.
Директор Філії «Учбово - курсовий комбінат» ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	Василенко М.М.
Старший майстер виробничого навчання Філії «Учбово - курсовий комбінат» ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	Фесенко Н.А.
Завідуючий учбовою частиною Філії «Учбово - курсовий комбінат» ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	Оберюхтин М. О.
Майстер виробничого навчання ОП «Центр підготовки кадрів» ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	Ковальов В. І.
Майстер виробничого навчання ОП «Центр підготовки кадрів» ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	Дерваль В. Н.
В.о. заступника директора з учбової роботи ОП «Центр підготовки кадрів» ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	Самарська І.М.
Майстер виробничого навчання ОП «Центр підготовки кадрів» ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	Булаєв В.П.
Заступник директора з учбово-практичної роботи ТОВ «ДТЕК Ровенькіантрацит»	Філін Д.М.

Технічні консультанти

Начальник відділу з охорони праці Департаменту з охорони праці та промислової безпеки	Берло В.Г.
Менеджер відділу з підготовчих робіт Департаменту з виробництва	Грома В.В.
Доцент кафедри підземної розробки родовищ, кандидат технічних наук Національного гірничого університету	Демченко Ю. І.

Наукові консультанти

Завідуючий кафедри підземної розробки родовищ, доктор технічних наук,
професор Національного гірничого університету

Бондаренко В. І.

Доцент кафедри підземної розробки родовищ, кандидат технічних наук
Національного гірничого університету

Медяник В.Ю.

Літературний редактор

Ведучий спеціаліст відділу з навчання Департаменту з управління персоналом
дирекції вугледобичі ДТЕК

Сільченко С. О.

Рецензент

Заступник генерального директора з охорони праці ДП «Львіввугілля»

Соколовський В.В.

8.2. Номер стандарту:

8.3. Дата затвердження стандарту: 03.07.2015

8.4. Організація, що затвердила професійний стандарт:

Галузева рада у вугільно-промисловому комплексі при Всеукраїнському об'єднанні організацій роботодавців «Федерація роботодавців паливно-енергетичного комплексу України», протокол №3 від 03.07.2015

8.5. Дата наступного перегляду стандарту: 03.07.2018

8.6. Лист реєстрації змін професійного стандарту

№ з/п	Зміни в професійному стандарті	Дата внесення змін
1.		